

Helena Stiasny & Lucas Cranach starszy. Herstoria Ewy

8.02.2023. godz.18.00 – spotkanie z artystką Heleną Stiasny. Wstęp wolny, wejście na wydarzenie do Zamku Bramą Senatorską od Pałacu Ślubów, plac Zamkowy 6.

Dla współczesnych teorii feministycznych, także teologii feministycznej, Biblia, w wielu swoich fragmentach, pozostaje twardym orzechem do zgryzienia i nie lada wyzwaniem. Czarny PR dla połowy ludzkości, jaki odnaleźć można na kartach tej najpopularniejszej książki wszechczasów, rozpoczyna się od historii Ewy - kusicielki z rajskiego ogrodu, a potem... narasta. Mamy więc podstępna Dalilę - winną pojmania Samsona i bezwstydną Salome - odpowiedzialną za śmierć Jana Chrzciciela. Ów wyraźnie negatywny profil biblijnych kobiet równoważyć miała w oficjalnej wykładni kościoła postać matki Jezusa – Marii, *nowej Ewy*, bo jak zwięźle w kazaniu objaśnił to niegdyś św. Augustyn *przez kobietę śmierć, przez kobietę życie*.

Współczesne biblistki, przenosząc na grunt religijny postulaty świeckiego feminizmu, drogę wyjścia z tego etycznego i ideologicznego impasu dostrzegają w nowym opracowywaniu i tłumaczeniu oryginalnych tekstów. Dowodzą bowiem, że dotychczasowe przekłady Biblii były świadomie lub nieświadomie androcentryczne i stanowią odbicie patriarchalnej struktury społecznej z czasów, w których powstawały. Z drugiej strony aktywistki związane z ruchami praw kobiet, funkcjonujące poza wszelkimi instytucjami religijnymi, a czasem wręcz wchodzące z nimi w otwarty konflikt, starają się wykazać negatywne społecznie efekty oparcia modelu wychowania na jakichkolwiek tradycyjnych systemach religijnych. W nich właśnie widzą bezpośrednią przyczynę ciągle obecnych nierówności w traktowaniu kobiet na rynku pracy, ich ograniczonym dostępie do opieki medycznej, wreszcie stygmatyzacji tych, które nie wypełniają ról im schematycznie przypisanych tj. żony czy matki.

Zestawienie, w kolejnej odsłonie cyklu *Klucz w Zamku*, obrazu **Lucasa Cranacha starszego** *Adam i Ewa z XVI wieku* z kolekcji Zamku Królewskiego w Warszawie oraz płótna **Heleny Stiasny**, *Autoportret jako Ewa z roku 2022* jest okazją do naszkicowania powyższej problematyki zmieniającego się współcześnie postrzegania biblijnej Ewy, jak również historii kobiecego aktu i wizerunku własnego artysty/artystki w sztuce europejskiej. Jest też kuszącą, jak przystało na tytuł wydarzenia, możliwością spotkania z jednym z najsłynniejszych mistrzów szkoły niemieckiej oraz twórczynią młodego pokolenia, która wystawionymi niedawno w publicznych instytucjach pracami wzbudziła duże zainteresowanie środowiska związanego z polską sztuką.

Helena Stiasny (ur. w 1997 r.) – artystka, malarka, ilustratorka. Absolwentka warszawskiej ASP, dyplom magisterski obroniła z wyróżnieniem w 2020 r. Notowana w Kompasie Młodej Sztuki 2022 na 15. pozycji. Nagrodzona za malarstwo we Włoszech w konkursie VeniceLands ArtPrize 2019. Indywidualne wystawy m.in. w Fundacji Rodziny Staraków (2022) czy Galerii Oranżeria w Radzynie Podlaskim (2019). Uczestniczka wystawy „Woman Art Power” (2022) w Mazowieckim Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” w Radomiu. Prace pokazywała m.in. w Londynie, Berlinie, Biszkeku (Kirgistan), Ponzano Veneto (Włochy) czy Suncheonie (Korea Południowa). Jej obrazy znajdują się w wielu kolekcjach prywatnych, a także w kolekcji mBanku "m jak malarstwo". W malarstwie porusza tematykę kobiecego wizerunku oraz konfrontacji z ciałem i jego kulturowym wyobrażeniem na styku dziewczęcości i kobiecości. Poszukuje podmiotowości i siły kobiecej odwołując się do klasycznych motywów, mitów i malarstwa dawnych mistrzów.

Lucas Cranach St. (Kronach 1472 - 1553 Weimar) - nadworny malarz książąt saskich w Wittenberdze, 1550-1551, czynny w Augsburgu i w Innsbrucku, od 1552 w Weimarze. Malował portrety, obrazy o tematyce mitologicznej i religijnej – wśród nich liczne przedstawienia Adama i Ewy. Obraz malowany na desce lipowej, ucięty jest u dołu, w 3 wysokości. Wysoka klasa malarska, sposób malowania włosów, modelunek twarzy i ciał, oraz charakterystyczny przygotowawczy rysunek gęsim piórem, widoczny w niektórych partiach obrazu spod pod laserunku, pozwalają widzieć w obrazie autorskie, a nie warsztatowe dzieło. Powstało ono najpewniej w 2. poł. lat 20. XVI w. Analogię dla kompozycji i sposobu malowania postaci Adama i Ewy znajdujemy w rysunku Cranacha z 1525 r., przed 1945 w Kupferstich-Kabinett, Staatliche Kunstsammlungen in Dreźnie (znany z fotografii) i obrazie z 1526 r. w Courtauld Institute of Art Gallery w Londynie.

Klucz w Zamku – cykl spotkań na żywo z polskimi artystami w przestrzeni ekspozycyjnej Zamku. Podczas wydarzenia wybrane dzieło sztuki współczesnej, zestawione z muzealną kolekcją, wchodzi z nią w ciekawy i intrygujący dialog, ujawniając nieoczywiste na pierwszy rzut oka związki, inspiracje, zapożyczenia z epok minionych. To propozycja dla miłośników sztuki współczesnej, ale i tej dawnej, bo kluczem do zrozumienia „dzisiaj” jest „wczoraj”, także w sztuce. Spotkania prowadzi historyczka sztuki Monika Przytkowska / Zamek Królewski w Warszawie/ mprzytkowska@zamek-krolewski.pl

Pokaz obrazu Heleny Stiasny *Autoportret jako Ewa*, 2022, kolekcja Krzysztofa Masiewicza
25 stycznia - 26 lutego 2023 r. Galeria Arcydzieł

EDUKACJA

EDUKACJA

